

บทบรรณาธิการ

ไพบุลย์ เฮงสุวรรณ

อาจารย์ประจำภาควิชาสตรีศึกษา

วารสารจุดยืน ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 ได้ตีพิมพ์บทความวิจัยและวิชาการ 2 บทความ ซึ่งบุกเบิกการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเพศภาวะศึกษาในบริบทและประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีที่แตกต่างกันไป งานทั้งสองชิ้นแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันในเชิงประเด็น กลุ่มเป้าหมาย แต่ก็ยังสะท้อนให้เห็นอำนาจกดทับในระบบปิตาธิปไตย ทั้งในพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะ บทความวิจัยชิ้นแรก เรื่อง “Feminization of Poverty and Women’s Negotiations over Land Rights on the Tibetan Plateau, China” โดย Ka Ji Jia บทความนี้ผสานทฤษฎีการเข้าถึงกับมโนทัศน์การแบกรับความยากจนโดยผู้หญิง ที่พัฒนาขึ้นโดยนักวิชาการสตรีนิยม บทความชี้ให้เห็นว่าท่ามกลางการเปลี่ยนที่ดินเป็นของเอกชนที่ดำเนินการโดยรัฐในทิเบต ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ถูกกีดกันในการเข้าถึงทรัพยากร โดยเฉพาะที่ดินในการเลี้ยงสัตว์ที่เกิดปัญหาสิทธิทับซ้อน ผู้หญิงทิเบตประสบกับความไม่เท่าเทียมทางอำนาจตามเพศภาวะและการปฏิบัติที่กีดกันภายในชุมชนของตน ซึ่งส่งผลให้เกิดการทำให้ความยากจนตกเป็นภาระของผู้หญิงมากยิ่งขึ้น แต่ผู้หญิงทิเบตเหล่านี้มิได้ยอมจำนน กลับแสวงหากลยุทธ์ในการต่อสู้ต่อรองในฐานะผู้กระทำการที่ไม่เฉื่อยชา

บทความวิชาการชิ้นที่สอง เรื่อง “The Alienation of Emotional Labour from the Perspective of Marxist Notions of Freedom: A Critical Analysis of Affective Commodification in Neoliberal Asia” โดย Jianing Zhuang และ Jingying Zhang บทความประยุกต์ใช้มโนทัศน์แรงงานเชิงผัสสากรรม ที่พัฒนาขึ้นจากทฤษฎีผัสสากรรมในโลกวิชาการสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยเฉพาะนักวิชาการสตรีนิยมที่ให้ความสำคัญอย่างมาก บทความนี้ทบทวนงานวิชาการและกรณีศึกษาต่าง ๆ เกี่ยวกับแรงงาน โดยเริ่มที่ความแปลกแยกแบบมาร์กซิสต์และกระบวนการกลายเป็นสินค้าเชิงอารมณ์ความรู้สึกในบริบทเสรีนิยมใหม่เอเซีย ผู้เขียนสร้างข้อถกเถียงที่สำคัญมากอันหนึ่งคือ ความแปลกแยกเชิงผัสสากรรมนั้นมีลักษณะแตกต่างจากความแปลกแยกแบบมาร์กซิสต์ดั้งเดิม เพราะทุนนิยมได้เปลี่ยนทั้งอารมณ์ของมนุษย์และศักยภาพด้านผัสสากรรมโดยรวมให้กลายเป็นสินค้าอย่างเป็นระบบในตลาดแรงงาน